

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА
НАУКОВА
УСТАНОВА

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ
ОСВІТИ»

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В
ОСВЕНЦІМІ
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК В М. ЕЛЬБЛОНГ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА

AKADEMIA
NAUK STOSOWANYCH
w ELBLĄGU

SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Збірник тез доповідей за матеріалами
IV Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево
16 травня 2024 року

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «16» травня 2024 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2024 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2024. 488 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, професор;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

© Мукачівський державний університет, 2024

СИНЕВИЧ І.С., ФАБРИЦІЙ Я.Я. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИХОВАННЯ ПРАЦЕЛЮБНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	194
СІДОР Ю.І., ХОМА О. М. ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	197
СКРИПИНЕЦЬ В. В., ЧЕПЕЛЮК Б. М. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З МАРКЕТИНГУ.....	198
ТОВКАНЕЦЬ Г.В., РУСИН В. В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	200
ТОВКАНЕЦЬ Г.В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	202
ТОРОНІЙ Р. Ю., ОРОС Т. М., ЛАЛАК Н. В. ІГРОВІ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	204
ТУРЯНИЦЯ М. М., ХОМА О. М. ФОРМУВАННЯ ОРФОГРАФІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	207
ФЕНЦИК О.М., КРИЧФАЛУШІЙ Д.Р. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	209
ФЕНЦИК О.М., ШУБА Н.В. ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ: СУТНІСТЬ ТА ЗАВДАННЯ.....	211
ФІЛЬО В.В., КОБАЛЬ В.І., РОЗВИВАЛЬНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	213
ЧЕКАН О., ІЛЬНИЦЬКА А. РАННЯ СОЦІАЛІЗАЦІЯ ДИТИНИ: РОЛЬ РОДИНИ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО СВІТУ.....	215
ЧЕКАН О., ЛАРІВОН В. ТРАНСФОРМАЦІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ 'НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА.....	218
ЧЕКАН О., ЛЕНДЄЛ В. ГЕНДЕРНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЯК КЛЮЧ ДО РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	220
ЧЕКАН О., ПАНЮЩИК Н. СТРАТЕГІЇ ВИХОВАННЯ ІНІЦІАТИВНОСТІ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ.....	222
ЧЕКАН О. РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З АУТИСТИЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	224
ЧЕКАН О., ШЕФФЕР Е. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВИХ ФУНКЦІЙ У ДІТЕЙ З РІЗНИМИ ФОРМАМИ ВАД МОВЛЕННЯ.....	226
ЧЕКАН О.І., ШТРАУС А. ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ З КУЛЬТУРОЮ ВИКОРИСТАННЯ МЕДІАПРОДУКЦІЇ У СТАРШОМУ ДОШКІЛЬНОМУ ВІСІ: АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	228
ЧЕРЕПАНЯ Н.І., БУНЕЦЬКА-ПОПОВИЧ В.М. СПЕЦИФІКА РОЗВИТКУ ДИТЯЧОГО КОЛЕКТИВУ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	230
ШЛЯХТА Н.І., КОБАЛЬ В.І. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МЕНЕДЖЕРА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В МАГІСТРАТУРІ.....	233
ШУТІЙ М. В., ЛАЛАК Н. В. ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ З ГЕТЕРОГЕННИМИ ГРУПАМИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	235
ЯРЖОМБЕК О. С. ФЕНЧАК Л. М. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО	

РОЗДІЛ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

основних завдань ЗВО з розвитку національної ідентичності студентської молоді.

Література:

1. Наталка Дудник «Шляхи формування національної ідентичності в умовах воєнного стану» с.95 Шлях формування національної ідентичності в умовах воєнного стану [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: URL: <http://ppsh.udpu.edu.ua/article/download/268059/12.pdf>.

2. Співак Л. М. Психологія розвитку національної самосвідомості особистості в юності: монографія. Кам'янець-Подільський : Рута, 2015. 300 с.

УДК 159.922.7:81'246.2-053.5/.67(043.2)

АПАЦЬКА Ярослава,
Магістр галузь знань «Освіта/Педагогіка»
Спеціальність «Середня освіта»
Спеціалізація 014.021 Англійська мова і література»
Мукачівський державний університет
ГЕРЦОВСЬКА Наталія,
канд. філол. наук, доцент
Мукачівський державний університет

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІТЕЙ БІЛІНГВІВ

Питання вивчення психологічних особливостей білінгвізму безпосередньо заховане у дослідженні мовлення, спілкування, сприйняття та вікових особливостей людини. Білінгвізм є досить поширеним лінгвістичним явищем. На сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства білінгвізм частіше розвивають у дітей свідомо. Регулярне використання двох мов дітьми є чудовим тренуванням для різних ділянок мозку. Дослідження фахівців із психології розвитку, когнітивної психології та освіти демонструють низку позитивних тенденцій.

Різні аспекти вивчення білінгвальних ситуацій, зокрема і їхній вплив на розвиток комунікативних практик двомовних дітей, були висвітлені в роботах Л. Виготського, Ч. Осгуда, В. Ламберта.

Наукові доробки Бондаренка О., Узунова С. С., Скуратівської М.О., Клевцової Н.І., Пометун О.І., Долгова К.М., Paradis J., Genesee, F., Щуркової Н.Е., Цукермана Г.А., Д. Джонсона досліджують якими є особливості дитячого білінгвізму.

Аналізуючи поняття білінгвізму з точки зору лінгвістики варто зауважити що явище білінгвізму визначається не тільки як практика почергового використання двох мов [2], а й трактується як функціонування в межах одного суспільства двох чи декількох мов [1].

Л. В. Щерба та А. Герд розуміють під білінгвізмом здатність тих чи інших груп населення спілкуватися двома мовами незалежно від ситуації чи обставин. Українська дослідниця білінгвізму Лариса Казанцева визначає білінгвізм як "вільне володіння або просто володіння двома мовами" [3].

РОЗДІЛ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

Нині білінгвізм розглядається не тільки у площині лінгвістики. У дослідженнях науковців білінгвізм розглядається як соціальне явище та індивідуальна характеристика особистості [4].

Розглянемо психологічні особливості дітей білінгвів.

Діти-білінгви мають на відмінну від монолінгвальних дітей більш гнучке мислення. Вони виростають у білінгвальних середовищах, у якому мислення стає гнучким так як вони повинні постійно «переключати» мову з однієї на іншу. Змінюючи в залежності від ситуації мову, вони концептуалізують світ по-різному в залежності від мови якою спілкуються в конкретному моменті.

Досліджено, що діти білінгви мають краще розвинену креативність через здатність сприймати світ через призму не тільки двох мов, а й часто двох культур.

Аналізуючи контекстуальне розуміння варто зауважити що в діти-білінгви можуть мати переваги у розвитку уваги, пам'яті та мовних навичок. Білінгвальний досвід посилює командний центр мозку, який у свою чергу відповідає за можливість розв'язувати проблеми та виконувати інші інтелектуальні завдання.

Щодо питання культурної чутливості, то діти-білінгви мають здатність розвивати більшу культурну чутливість аніж їхні однолітки монолінгви. Вони мають більш розвинене розуміння різноманітності, що безпосередньо допомагає їм в міжособистісних взаємодіях та адаптації до інших середовищ.

Отже, діти-білінгви мають низку психологічних особливостей, які потрібно урахувати при навчанні та вихованні, які варто враховувати у процесі навчання та виховання для того щоб сприяти інтегрованому та всебічному розвитку особистості дітей.

Література:

1. Беликов В. І. Соціолінгвістика: Підручник для вищих навчальних закладів / В.І. Беликов, Л.П. Крисин. – М.:, 2001. – 439 с.
2. Вайнрайх, У. Мовні контакти. Стан та проблема дослідження / Уриель Вайнрайх; пер. с англ. мови і коментарій Ю. А. Жлуктенко. Вступ. ст. В. Н. Ярцевої. – К.: Вища школа, 1979. – 263 с.
3. Казанцева Л. І. Розв'язання проблем дитячого білінгвізму в процесі навчання російськомовних дошкільників української мови / Л. І. Казанцева // Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки. - 2014. - Вип. 65. - С. 95-103. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2014_65_19.
4. Совтис Н. М. Білінгвізм як результат міжмовних контактів: причини виникнення та наслідки функціонування // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер. : Філологічна. – 2013. – Вип. 38. – С. 273-275.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>